

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 17 października 2023 r.
(OR. en)

13917/23

INST 383
POLGEN 142
AG 115

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 17 października 2023 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2023) 638 final

Dotyczy: KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
Program prac Komisji na 2024 r.
Działanie skutecznie dziś i przygotowywanie się na jutro

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 638 final.

Zał.: COM(2023) 638 final

Strasburg, dnia 17.10.2023 r.
COM(2023) 638 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Program prac Komisji na 2024 r.

Działanie skutecznie dziś i przygotowywanie się na jutro

1. Działanie skutecznie dziś i przygotowywanie się na jutro

*„Wspólnie pokazaliśmy, że **śmiałym działaniem Europa może wiele dokonać**. Ale to nie koniec naszej pracy. Działajmy więc nadal razem. **Działajmy skutecznie dziś i przygotowujmy się na jutro**”. Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen, Orędzie o stanie Unii, 13 września 2023 r.*

W czerwcu przyszłego roku Europejczycy wezmą udział w **największym wydarzeniu demokratycznym na kontynencie**. Wśród ponad 400 mln osób uprawnionych do głosowania na nowych posłów do Parlamentu Europejskiego będzie wielu młodych ludzi, którzy po raz pierwszy będą **korzystać ze swoich praw demokratycznych**, w tym młodzież w wieku 16 i 17 lat (w pięciu państwach członkowskich).

Wyniki tych wyborów wyznaczą ścieżkę, którą Europa będzie podążać przez następne pięć lat i później, ponieważ przypadają w **kluczowym momencie w historii Europy**.

Stoimy w obliczu wielu **wyzwań i możliwości o epokowym znaczeniu**: od kryzysu klimatycznego i kryzysu różnorodności biologicznej po rewolucję cyfrową i sztuczną inteligencję; od brutalnej inwazji Rosji na Ukrainę po kryzysy cen energii i kosztów utrzymania wywołane tą inwazją; od migracji po zapewnienie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności.

Na początku kadencji obecna Komisja przedstawiła **ambitny program na rzecz silniejszej i bardziej odpornej Unii**. Zobowiązaliśmy się do odważnych działań, aby stać się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu i chronić środowisko naturalne Europy, przeprowadzić ukierunkowaną na człowieka i innowacyjnej transformacji cyfrowej, pobudzić naszą gospodarkę przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwości społecznej, włączenia społecznego i dobrobytu, wzmocnić nasze odpowiedzialne globalne przywództwo, chronić naszych obywateli i nasze wartości oraz pielęgnować i wzmacniać naszą demokrację.

Świat bardzo się jednak zmienił w porównaniu z 2019 r. Jako Unia musieliśmy **podejmować działania w odpowiedzi na bezprecedensowe wyzwania i dostosowywać się do tych wyzwań**. Zachowaliśmy jedność działań i nie zrezygnowaliśmy z realizacji naszych ambicji.

Przyspieszyliśmy dwojaką transformację – zieloną i cyfrową, wdrożyliśmy przełomowy instrument NextGenerationEU, wzmocniliśmy rolę UE jako światowego lidera i propagowaliśmy wartości leżące u podstaw naszych społeczeństw, takie jak demokracja i praworządność. W ramach naszej **strategii bezpieczeństwa gospodarczego** dążymy do czerpania korzyści z otwartości gospodarczej UE, minimalizując jednocześnie ryzyka wynikające ze wzrostu napięć geopolitycznych i przyspieszenia zmian technologicznych.

Mamy ograniczony czas, aby doprowadzić do sfinalizowania oczekujących ważnych wniosków ustawodawczych przedstawionych przez obecną Komisję, aby **umożliwić obywatelom i przedsiębiorstwom czerpanie pełnych korzyści z działań, jakie podejmujemy w ramach naszej polityki**. W nadchodzących miesiącach Komisja będzie zatem wspierać wysiłki Parlamentu Europejskiego i Rady mające na celu osiągnięcie porozumienia w sprawie wniosków ustawodawczych, które oczekują na rozpatrzenie.

Jako że większość niezbędnych ram prawnych obiecanych w ramach tego mandatu już obowiązuje, niniejszy program prac zawiera **niewielką liczbę nowych inicjatyw**, co umożliwi skupienie się na zadaniu sfinalizowania jeszcze nieuchwalonych wniosków.

Proponowane nowe inicjatywy są potrzebne do wypełnienia wcześniejszych zobowiązań lub do sprostania pojawiającym się nowym wyzwaniom.

Gospodarka UE nadal wykazuje odporność pomimo napotykanego wyzwań. Sprzyjają jej nasze wysiłki na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, odpornego rynku pracy i usunięcia ograniczeń dostaw.

Centralnym elementem prac Komisji pozostaje **Europejski Zielony Ład**, przodująca w skali światowej inicjatywa UE na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i utracie różnorodności biologicznej, stanowiąca jednocześnie europejski program rozwoju. Obecnie główny nacisk kładzie się wprawdzie na **wdrażanie**, ale jeszcze w tym roku przedstawimy wnioski dotyczące ochrony zwierząt podczas transportu, zapobiegania zanieczyszczeniu mikrodrobinami plastiku i poprawy monitorowania lasów oraz pakiet na rzecz mobilności. Będziemy również kontynuować działania w ramach **cyfrowej dekady** w celu wytyczenia drogi ku ukierunkowanej na człowieka, zrównoważonej i bardziej dostatniej cyfrowej przyszłości.

NextGenerationEU zachowa kluczowe znaczenie dla zapewniania bezpiecznych, przystępnych cenowo i czystych dostaw energii, konkurencyjności przemysłu europejskiego, spójności społecznej i terytorialnej oraz przejścia na neutralną emisyjnie gospodarkę o obiegu zamkniętym, która będzie przyjazna dla przyrody. Komisja będzie pomagać wszystkim państwom członkowskim w **przyspieszeniu realizacji ich planów odbudowy i zwiększania odporności**, zgodnie z zaleceniami dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru, w tym dotyczącymi rozdziałów REPowerEU. Na początku przyszłego roku przedstawimy śródkresową ocenę wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Aby **przyczynić się do nowych miejsc pracy i inwestycji** w Europie, będziemy również kontynuować prace nad przyspieszeniem wdrażania energii ze źródeł odnawialnych, utrzymując jednocześnie pod kontrolą ceny energii, zapewnieniem dostaw kluczowych towarów strategicznych, takich jak surowce krytyczne i ekologiczny wodór, oraz nad zmniejszeniem obciążeń administracyjnych, szczególnie w zakresie sprawozdawczości, zgodnie z naszą strategią na rzecz zwiększenia długoterminowej konkurencyjności UE.

Jednocześnie musimy zakończyć **tworzenie ram zarządzania gospodarczego adekwatnych do przyszłych wyzwań**. W tym celu konieczne jest osiągnięcie porozumienia w sprawie wniosków Komisji dotyczących reformy zasad zarządzania gospodarczego i zwiększenia stabilności długu oraz w sprawie promowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez reformy i inwestycje.

Wspólnie z prezydentką belgijską Komisja zwoła **szczyt partnerów społecznych w Val Duchesse**, aby omówić wyzwania, przed którymi stoją nasze rynki pracy, pracownicy i przedsiębiorstwa, w tym wyzwania związane z niedoborami umiejętności i siły roboczej oraz ze sztuczną inteligencją.

Wyzwania, jakie napotykalismy w ostatnich latach, unaocznily mocne strony i zdolności naszej Unii, prowadząc jednak do wyczerpania możliwości budżetu UE pomimo wbudowanych w niego elastyczności i dokonanego na dużą skalę przeprogramowania. Aby rozwiązać ten problem, przedłożyliśmy wniosek w sprawie **zwiększenia długoterminowego budżetu UE**, co umożliwi zaspokojenie najpilniejszych potrzeb. Wniosek ten przewiduje ukierunkowane zwiększenie wydatków UE na pogłębienie naszego wsparcia dla Ukrainy,

finansowanie działań w dziedzinie migracji, zwiększenie zdolności Unii do reagowania na wzmożoną niestabilność gospodarczą i geopolityczną, kryzysy humanitarne i klęski żywiołowe, a także pobudzenie inwestycji w technologie strategiczne, które przyczynią się do długoterminowej konkurencyjności.

Podobnie jak w czasie negocjacji nad długoterminowym budżetem UE na lata 2021–2027 przedstawiliśmy zmieniony **wniosek w sprawie nowych zasobów własnych**, aby pomóc sfinansować spłaty pożyczek zaciągniętych na NextGenerationEU.

Nowy pakt o migracji i azylu pozostaje strukturalnym rozwiązaniem, którego UE potrzebuje, aby stawić czoła przyszłym wyzwaniom związanym z migracją. Jego przyjęcie jest niezwykle ważne, ponieważ już w przyszłym roku trzeba rozpocząć prace przygotowujące szybkie wdrożenie tego paktu.

Naród ukraiński dalej stawia odważny opór napastniczym siłom rosyjskim, a **UE nie odstąpi od wyrażania solidarności z Ukrainą**. Do tej pory Unia i jej państwa członkowskie udzieliły – w ramach podejścia „Drużyna Europy” – **łącznie wsparcia w wysokości 82 mld euro**, m.in. w postaci pomocy humanitarnej, sprzętu wojskowego i szkoleń wojskowych, dóbr materialnych do użytku cywilnego, w tym generatorów, autobusów szkolnych, artykułów i ewakuacji medycznych, odbudowy miast w sposób zapewniający wysoką jakość, zrównoważoność i włączenie społeczne, pomocy dla dzieci i odbudowy zniszczonych szkół oraz wsparcia gospodarczego. Wsparcie to jest udzielane w koordynacji z naszymi partnerami międzynarodowymi w ramach **wielostronnej platformy koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy**, uruchomionej w styczniu 2023 r. decyzją przywódców grupy G-7. Komisja prowadzi sekretariat tej platformy, która zapewnia ścisłą koordynację działań międzynarodowych darczyńców i organizacji finansowych oraz spójne, przejrzyste i rozliczalne wsparcie.

Korytarze solidarnościowe między UE a Ukrainą pomogły Ukrainie wyeksportować ponad **57 mln ton towarów rolnych i niemal 45 mln ton produktów nierolnych, a także importować towary, których państwo to potrzebuje**. Działając za pośrednictwem wspólnej platformy koordynacyjnej, Komisja nie będzie szczędzić wysiłków, aby ułatwić terminowe i stabilne dostawy ukraińskich produktów rolnych na rynki światowe.

Komisja potępia decyzję Rosji o wycofaniu się z **czarnomorskiej inicjatywy zbożowej** i będzie dalej wspierać wszelkie działania na rzecz zmniejszenia zagrożeń dla bezpieczeństwa i ochrony żeglugi na Morzu Czarnym. Rada przyjęła wniosek Komisji w sprawie **przedłużenia do 3 marca 2025 r. tymczasowej ochrony** osób uciekających przed rosyjską agresją na Ukrainę. Wraz z inicjatywami CARE i FAST-CARE środek ten zapewni stabilność i wsparcie ponad czterem milionom osób korzystających z ochrony na całym terytorium UE.

W 2022 r. UE przyjęła również w rekordowym czasie kilka **inicjatyw nadzwyczajnych** mających złagodzić skutki kryzysu energetycznego dla sektora przemysłu i gospodarstw domowych.

Dając wyraz zobowiązaniu UE do wspierania Ukrainy tak długo, jak będzie to konieczne, ustanowimy oprócz tego **instrument wsparcia dla Ukrainy do wysokości 50 mld euro** na lata 2024–2027. Finansowanie to będzie zaspokajać bieżące potrzeby Ukrainy, pobudzi odbudowę oraz będzie wspierać modernizację tego państwa na drodze do członkostwa w UE.

Wspólnie z naszymi partnerami na arenie międzynarodowej podjęliśmy kroki w celu doprowadzenia do tego, by zbrodnie wojenne popełnione przez Rosję w Ukrainie zostały ukarane i aby Rosja zrehabilitowała wyrządzone szkody. W Hadze rozpoczęło działalność **Międzynarodowe Centrum Ścigania Zbrodni Agresji przeciwko Ukrainie**, które będzie miało decydujące znaczenie dla zbadania tych straszliwych czynów i przygotowania przyszłych procesów sądowych. Zrobimy wszystko, aby pociągnąć winnych do odpowiedzialności. Kontynuujemy również prace nad ewentualnym przeznaczeniem dochodów z zajętych rosyjskich aktywów na odbudowę Ukrainy.

Unia musi **przygotować się do pomyślnego rozszerzenia**, aby wesprzeć trwałą pokój i stabilność w Europie. Będziemy ściśle współpracować z naszymi partnerami w toku ich przygotowań do tego ważnego kroku, w tym do objęcia sprawozdaniami Komisji na temat praworządności tych krajów przystępujących, którym zależy na jeszcze szybszym zbliżeniu do Unii.

Gotowa musi być również sama UE. Komisja przedstawi **komunikat w sprawie reform przedakcesyjnych i przeglądów polityki**, aby sprawdzić, jaki wpływ rozszerzenie Unii będzie miało na każdą politykę i na działanie instytucji europejskich.

Będziemy nadal angażować się we **współpracę z krajami i regionami** na całym świecie, zwłaszcza w Afryce, aby stawić czoła globalnym wyzwaniom oraz wzmocnić wielostronne zarządzanie i współpracę międzynarodową opartą na zasadach.

W ramach wszystkich naszych działań utrzymujemy zaangażowanie w realizację **Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030**, a określone w niej cele zrównoważonego rozwoju pozostaną centralnym elementem naszych polityk¹ i Programu lepszego stanowienia prawa².

2. Lepsze stanowienie, wdrażanie i egzekwowanie prawa Unii

2.1. Lepsze stanowienie prawa, zmniejszenie obciążeń i racjonalizacja wymogów sprawozdawczych

Zmniejszenie obciążeń administracyjnych ma kluczowe znaczenie dla **utrzymania konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw**. Dlatego też w komunikacie Komisji w sprawie długoterminowej konkurencyjności³ wyznaczono jako cel **zmniejszenie obciążeń związanych z wymogami w zakresie sprawozdawczości o 25 %**, bez podważania celów polityki. Pozwoli to zrationalizować i uprościć wymogi sprawozdawcze, które mają nieproporcjonalny wpływ na przedsiębiorstwa, w tym MŚP i mikroprzedsiębiorstwa, oraz na organy administracji, a także zapewni, aby spełniały one zamierzone funkcje.

W tym celu Komisja przyjęła przepisy, m.in. reformę unijnego kodeksu celnego, dzięki której powstanie jeden unijny interfejs i ułatwione zostanie ponowne wykorzystywanie danych.

¹ [Dobrowolny przegląd UE](#) dotyczący realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.

² Cele zrównoważonego rozwoju i zasada „nie czynić poważnych szkód” zostały uwzględnione w Zestawie instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa i w działaniach związanych z opracowywaniem polityki Komisji, tak aby wszystkie wnioski ustawodawcze przyczyniały się do realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030.

³ COM(2023) 168.

Łącznie środki te przyniosą **oszczędności kosztów w wysokości około 2 mld euro**. Z kolei proponowana zmiana rozporządzenia w sprawie statystyk europejskich, która ograniczy liczbę badań i zwiększy wykorzystanie zautomatyzowanych i uproszczonych procesów, przyniesie oszczędności kosztów, w tym dla MŚP, szacowane na **450 mln euro**. W niniejszym programie prac Komisja przedstawia **dodatkowe wnioski racjonalizujące wymogi**⁴, aby zmniejszyć obciążenia administracyjne bez obniżania norm bezpieczeństwa i ochrony konsumentów ani standardów społecznych, środowiskowych lub gospodarczych. **Uproszczą one wymogi sprawozdawcze, które mają ograniczone zastosowanie**, na przykład poprzez skonsolidowanie nakładających się na siebie obowiązków, zmniejszenie liczby przedsiębiorstw podlegających wymogom i cyfryzację.

Aby dać zainteresowanym stronom czas na dostosowanie się do nowych wymogów, przesuniemy termin przyjęcia **europejskich sektorowych standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju**. Komisja **dostosuje progi określone w dyrektywie o rachunkowości**, dzięki czemu szacunkowo ponad milion przedsiębiorstw będzie mogło korzystać z ograniczenia obowiązków sprawozdawczych, oraz dokona przeglądu **rozporządzenia o wskaźnikach referencyjnych**, m.in. w celu wyłączenia z obowiązków sprawozdawczych administratorów zarządzających mniejszymi wskaźnikami referencyjnymi, którzy stanowią 90 % wszystkich wskaźników, utrzymując jednocześnie wysoki poziom ochrony konsumentów i inwestorów. Komisja proponuje również ułatwienia wymiany danych między organami nadzorującymi sektor finansowy i rozwiązania zapobiegające powielaniu sprawozdawczości. Komisja wspiera prace nad osiągnięciem w odpowiednim terminie porozumienia w sprawie wspólnego formatu elektronicznego **zgłoszeń dotyczących delegowania pracowników** i powszechne wdrożenie tego formatu. W uzupełnieniu prac nad udostępnieniem wielojęzycznego portalu Komisja zamierza umożliwić przedsiębiorstwom składanie zgłoszeń dotyczących delegowania w formie cyfrowej, w ich własnym języku, we wszystkich państwach członkowskich, które zdecydują się skorzystać z tego narzędzia.

W **drugim zawiadomieniu poświęconym sprawozdawczości w ramach systematyki zrównoważonego rozwoju**, zawierającym wskazówki interpretacyjne dotyczące ujawniania informacji w zakresie tej systematyki, wyjaśnimy, że przedsiębiorstwa nie muszą dokonywać oceny w przypadku działalności, która nie jest istotna dla ich działalności gospodarczej, a brak jest dowodów lub danych potwierdzających zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji określonymi w unijnej systematyce dotyczącej zrównoważonego rozwoju. Zniesienie niektórych obowiązków ujawniania informacji wynikających z przepisów dotyczących alternatywnych metod rozwiązywania sporów i zastąpienie platformy internetowej rozstrzygania sporów przyniesie przedsiębiorstwom łączne korzyści w kwocie około **630 mln euro** rocznie.

Wnioski będą również obejmować normy handlowe dotyczące produktów rybołówstwa, zdrowie roślin, transport, rolnictwo i monitorowanie infrastruktury przestrzennej. Komisja będzie współpracować ze **współprawodawcami w celu dopilnowania, aby wymogi sprawozdawcze pozostały ograniczone**, o ile nie zagrazi to osiągnięciu celów przepisów. Na

⁴ Szczegółowy wykaz inicjatyw podjętych od 16 marca 2023 r., inicjatyw, które zostaną przedstawione w ramach niniejszego programu prac, i inicjatyw, które zostaną przyjęte w późniejszym terminie, znajduje się w załączniku II.

przykład w przypadku proponowanej **dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju** Komisja będzie wspierać proporcjonalne stosowanie wymogów, szczególnie w obszarach takich jak rola grup, w celu zapewnienia efektywności i uniknięcia zbędnych obciążeń.

Jeżeli chodzi o **rozporządzenie w sprawie portalu emisji przemysłowych**, Komisja zobowiązała się do przyspieszenia cyfryzacji i dalszego uproszczenia wymogów sprawozdawczych. Dzięki przeglądowi przepisów dotyczących **koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego** Komisja będzie dalej wspierać współprawodawców w poszukiwaniu skutecznych i wykonalnych rozwiązań, które będą chronić pracowników i ułatwić działalność transgraniczną na rynku wewnętrznym. Dostępny jest również **program „Cyfrowa Europa”**, z którego mogą być finansowane inicjatywy państw członkowskich wdrażające proste środki techniczne do celów sprawozdań, takie jak pojedynczy punkt zgłaszania incydentów cybernetycznych w ramach dyrektywy w sprawie środków na rzecz wspólnego wysokiego poziomu **cyberbezpieczeństwa** w całej Unii (dyrektywa NIS 2).

Upraszczenie wymogów sprawozdawczych jest **długofalowym działaniem, któremu będziemy musieli poświęcać uwagę w najbliższym czasie**. Ze względu na szeroki zakres prawodawstwa UE i jego współdziałanie z przepisami krajowymi i regionalnymi ustalenie **poziomu bazowego** wymogów w zakresie sprawozdawczości jest wprawdzie skomplikowanym przedsięwzięciem, ale będzie miało kluczowe znaczenie dla pomiaru postępów. Interesariusze mogą pomóc nam lepiej zrozumieć, jak wpływa na nie krajobraz prawny w zakresie wymogów sprawozdawczych. Z tego powodu ogłosiliśmy zaproszenie do zgłaszania uwag⁵, aby zebrać informacje zwrotne na temat uciążliwych wymogów sprawozdawczych. Prowadzone będą dalsze konsultacje z przedsiębiorstwami, w tym z siecią pełnomocników ds. MŚP, ekspertami z państw członkowskich i innymi interesariuszami, w celu zidentyfikowania szczególnie problematycznych kwestii i obszarów wymagających priorytetowego traktowania. Komisja wyznaczy również **pełnomocnika UE ds. MŚP**, który będzie uczestniczył w posiedzeniach Rady ds. Kontroli Regulacyjnej dotyczących inicjatyw, które mają duży wpływ na MŚP. Oprócz tego Komisja będzie likwidować uciążliwe wymogi sprawozdawcze identyfikowane przez jej dyrekcje generalne w ramach ukierunkowanych **planów racjonalizacji** na 2024 r. i na kolejne lata. Postępy w realizacji celu polegającego na zmniejszeniu o 25 proc. obciążeń związanych z wymogami sprawozdawczymi będziemy przedstawiać w corocznych badaniach obciążenia, począwszy od edycji za 2023 r., która zostanie opublikowana w przyszłym roku.

Zasadniczym elementem tego działania Komisji będzie rozwój **narzędzi sztucznej inteligencji i dużych modeli językowych**. Pomogą one identyfikować wymogi sprawozdawcze w przepisach UE, w oparciu o znormalizowane metody, oraz analizować ich wpływ na poszczególne sektory. Komisja będzie również pracować nad rozszerzeniem wykorzystania **e-platform** – takich jak jednolity portal cyfrowy, e-platforma ustanowiona na mocy rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu oraz platforma finansów cyfrowych – do gromadzenia i wymiany danych.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13990-Administrative-burden-rationalisation-of-reporting-requirements_pl

Przeprowadzi ponadto **analizy i oceny adekwatności**, aby zbadać potencjalne sposoby uproszczenia prawodawstwa i ograniczenia związanych z nim uciążliwości, zwracając przy tym szczególną uwagę na możliwości dalszej racjonalizacji wymogów sprawozdawczych⁶. Oceny programów i funduszy wieloletnich ram finansowych, które mają zostać przeprowadzone w 2024 r., stanowią kolejną okazję do zbadania, w jaki sposób można zmniejszyć obciążenia związane z programami finansowymi UE.

Racjonalizacja wymogów sprawozdawczych stanowi uzupełnienie narzędzi Komisji służących zmniejszeniu obciążeń. W ramach realizowanego przez Komisję **programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT)** przy wszystkich ocenach i zmianach przepisów szuka się możliwości zmniejszenia obciążeń, a wszystkim ważnym wnioskom ustawodawczym towarzyszą oceny skutków, w których sprawdzane jest, czy korzyści związane z nową inicjatywą przewyższają koszty. Na przykład ustanowienie systemu opodatkowania według siedziby głównej uprości zasady i zredukuje koszty przestrzegania przepisów podatkowych ponoszone przez MŚP rozszerzające swoją działalność gospodarczą na inne państwa. Wniosek ustawodawczy w sprawie działalności gospodarczej w Europie: ramy opodatkowania dochodu (BEFIT) mogą zmniejszyć koszty przestrzegania przepisów podatkowych ponoszone przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w UE nawet o 65 %.

Co więcej, stosując zasadę „**jedno więcej – jedno mniej**” od stycznia 2022 r., Komisja przedstawiła wnioski, dzięki którym **oszczędności administracyjne mają przewyższyć koszty o 7,3 mld euro**⁷. **Platforma ds. dostosowania się do wymogów przyszłości** doradza także Komisji, jak zmniejszyć obciążenia nakładane przez prawo UE.

2.2. Wdrażanie i egzekwowanie prawa Unii

Aby obywatele i przedsiębiorstwa w UE mogli w pełni korzystać z naszych wspólnie uzgodnionych przepisów, prawo UE musi być wdrażane i stosowane w sposób pełny, terminowy i prawidłowy w całej Unii. Dlatego też **egzekwowanie prawa UE jest priorytetem dla obecnej Komisji**. Na obecnym etapie naszego mandatu będziemy dbać o to, aby zwracać jeszcze większą uwagę na zadania związane z wdrażaniem i egzekwowaniem prawa, dzięki czemu obywatele i przedsiębiorstwa będą mogli czerpać korzyści z uchwalonych przepisów. Problemom można zapobiegać na wczesnym etapie, znajdując rozwiązania dla wyzwań związanych z wdrażaniem już podczas opracowywania wniosków i udzielając wskazówek państwom członkowskim. W celu tworzenia bardziej efektywnych przepisów UE będziemy zatem współpracować **z państwami członkowskimi**, aby uniknąć nakładania zbędnych obciążeń na przedsiębiorstwa i obywateli podczas transpozycji dyrektyw UE do prawa krajowego. W przypadku niestosowania się do przepisów Komisja będzie nadal współpracować z państwami członkowskimi, aby szybko rozwiązywać problemy oraz **podejmować zdecydowane działania w odpowiedzi na naruszenia**, które utrudniają realizację ważnych celów polityki UE lub które mogą zagrozić wartościom i podstawowym wolnościom UE.

Z myślą o utrzymaniu skuteczności narzędzi egzekwowania prawa, którymi dysponuje, Komisja dokonała w 2022 r. ich **przeгляdu** wspólnie z państwami członkowskimi. Obecnie

⁶ Szczegółowy wykaz inicjatyw i wniosków znajduje się w załączniku II.

⁷ Coroczne badanie obciążenia za 2022 r. https://commission.europa.eu/publications/2022-annual-burden-survey_pl

Komisja wdraża wnioski i zalecenia płynące z tego przeglądu, aby zoptymalizować zarówno swoje własne działania, jak i działania państw członkowskich mające zapewnić egzekwowanie prawa UE. Będziemy ściśle współpracować z państwami członkowskimi, aby ułatwić wdrażanie nowego prawodawstwa poprzez zwiększenie wsparcia na szczeblu krajowym, zwłaszcza w obszarach, które mogą wymagać wzmożonych wysiłków w celu zapewnienia terminowej i prawidłowej transpozycji dyrektyw, oraz poprzez bardziej systematyczne monitorowanie wdrażania rozporządzeń. Będziemy również dbać dalej o większą przejrzystość naszych działań w zakresie egzekwowania prawa, publikując większą liczbę informacji i danych w sposób bardziej przyjazny dla użytkownika. Działania te pomogą obywatelom angażować się w proces egzekwowania prawa i przyczynią się do szybszego osiągnięcia zgodności z przepisami przez państwa członkowskie. Podkreślane będą osiągnięcia i najlepsze praktyki, ale jednocześnie powstanie presja partnerska skłaniająca do usunięcia istniejących naruszeń prawa UE.

3. Realizacja sześciu naczelných celów

Jak wspomniano w orędziu o stanie Unii, Komisja zrealizowała ponad 90 proc. zobowiązań podjętych przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen w wytycznych politycznych z 2019 r. W 2024 r. konieczne będą szczególne wysiłki ze strony współprawodawców w celu osiągnięcia porozumienia w sprawie wniosków, które oczekują na przyjęcie, tak aby mogły one służyć europejskim obywatelom i przedsiębiorstwom.

3.1. Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład zrodził się z pilnej potrzeby działania w obronie naszej planety, a obecnie stanowi program rozwoju UE i dowód pokazujący całemu światu, że modernizacja i dekarbonizacja mogą iść ze sobą w parze. UE posiada najbardziej ambitny na świecie plan zielonej transformacji, którego celem jest osiągnięcie **neutralności klimatycznej, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz gospodarki neutralnej emisyjnie do 2050 r., a także zapobieganie degradacji środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej i stworzenie środowiska o zerowym poziomie emisji zanieczyszczeń**. W obliczu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie Komisja podjęła szybkie działania, aby zapewnić bezpieczeństwo dostaw energii, wzmacniając jednocześnie zaangażowanie Unii na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu i zwiększając naszą bazę przemysłową w sektorach czystych technologii. Zaproponowano głębokie zmiany strukturalne na rynkach energii elektrycznej i gazu, a także nowe inicjatywy promujące tworzenie rynków ekologicznego wodoru.

Będziemy kontynuować starania, aby zielona transformacja przebiegała w sposób sprawiedliwy, inteligentny i sprzyjający włączeniu społecznemu, nie pozostawiając żadnej osoby ani żadnego obszaru w tyle, a jednocześnie będziemy aktywnie angażować się we współpracę z naszymi partnerami z państw trzecich, w tym na rzecz wzmocnienia ekologicznego wzrostu gospodarczego. W tym celu Komisja zainicjuje szereg dialogów poświęconych kwestiom ekologii, aby zaangażować **obywateli** w pełny i bezpośredni sposób, a także podejmie **dialogi z przemysłem i partnerami społecznymi na temat przejścia na czystą energię**. Jednocześnie Komisja kontynuuje prace przygotowujące wdrożenie przyszłego Społecznego Funduszu Klimatycznego, który wraz z Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji będzie wspierać w toku transformacji obywateli, przedsiębiorstwa i regiony znajdujące się w trudnej sytuacji. Komisja nawiąże **strategiczny**

dialog na temat przyszłości rolnictwa w UE, zacieśniając współpracę z rolnikami, interesariuszami w ramach łańcucha żywnościowego i z obywatelami przy przechodzeniu na zrównoważone systemy żywności.

W obliczu nowych globalnych zagrożeń Komisja przedstawiła plany **zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i wzmocnienia odporności systemów żywnościowych** w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Za pomocą strategii „Od pola do stołu” Komisja realizowała wizję przyszłości, w której unijny system żywnościowy jest sprawiedliwy, zdrowy i przyjazny dla środowiska. Strategia ta obejmowała również działania mające na celu osiągnięcie zrównoważonych i odpornych sektorów rybołówstwa i akwakultury. Jednocześnie Komisja przyjęła dalsze środki prowadzące do budowy **gospodarki o obiegu zamkniętym**, przedstawiła inicjatywy przewodnie w dziedzinie **ochrony różnorodności biologicznej i odbudowy zniszczonych ekosystemów** oraz przedstawiła ważne wnioski ustawodawcze w ramach planu działania na rzecz **eliminacji zanieczyszczeń**. UE pracowała również nad zwiększeniem swojej odporności na klęski żywiołowe, m.in. poprzez podwojenie floty rescEU do gaszenia pożarów z powietrza i wzmocnienie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

Większość inicjatyw wskazanych w komunikacie z 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu została przedstawiona, a wiele z nich zostało już uchwalonych jako prawo. **Konieczne jest szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie oczekujących wniosków**, aby Unia mogła w dalszym ciągu zmierzać pewnie ku neutralności klimatycznej. Wnioski oczekujące na przyjęcie dotyczą m.in. usuwania dwutlenku węgla, redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym, emisji przemysłowych, charakterystyki energetycznej budynków, norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich, homologacji typu pojazdów silnikowych i silników, przeglądu przepisów dotyczących obiegu zamkniętego pojazdów, przeglądu rozporządzenia w sprawie TEN-T i pakietu dotyczącego ekologizacji przewozów towarowych, a także struktury rynku energii elektrycznej, gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru. Aby wesprzeć **rolnictwo zrównoważone i bezpieczeństwo żywnościowe**, należy również zatwierdzić wnioski dotyczące roślin uzyskanych za pomocą niektórych nowych technik genomowych oraz zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin. Potrzebujemy też szybkiego porozumienia w sprawie wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, odpadów i opakowań, a także przemieszczania odpadów i naprawy towarów, które przybliżą nas do **urzeczywistnienia gospodarki o obiegu zamkniętym**. Aby **czynić postępy na drodze do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń oraz chronić i odtwarzać naszą przyrodę**, będziemy musieli uchwalić wnioski dotyczące odbudowy zasobów przyrodniczych, klasyfikacji, oznakowania i pakowania chemikaliów, jakości powietrza, oczyszczania ścieków komunalnych oraz ochrony wód powierzchniowych i gruntowych.

Komisja zainicjuje proces ustanawiania **celu klimatycznego na 2040 r.**, aby UE dalej zmierzała do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Przedstawi też **pakiet dotyczący europejskiej energii wiatrowej**, który przyspieszy wdrażanie rozwiązań związanych z turbinami wiatrowymi, poprawi dostęp do finansowania i będzie promować międzynarodową konkurencyjność przemysłu europejskiego. Przedstawimy inicjatywę dotyczącą **przemysłowego zarządzania emisjami** określającą strategię wychwytywania, utylizacji i składowania dwutlenku węgla w UE w zrównoważony środowiskowo sposób, biorąc pod uwagę znaczenie tych działań dla osiągnięcia neutralności pod względem emisji. Przyjmujemy inicjatywę w sprawie **odporności na deficyt wody**, która ma na celu zapewnienie

obywatelom, gospodarkom i przyrodzie dostępu do wody i jednocześnie przeciwdziałanie katastrofalnym powodziom i niedoborom wody, a także inicjatywę na rzecz określenia i oceny najlepszych sposobów zarządzania ryzykiem klimatycznym we wszystkich obszarach polityki UE.

3.2. Europa na miarę ery cyfrowej

Czyniąc lata 20. XXI wieku „cyfrową dekadą” i wyznaczając jasne cele w zakresie cyfryzacji, UE i jej państwa członkowskie obrały kurs na poprawę umiejętności cyfrowych, cyfryzację administracji i przedsiębiorstw, pobudzenie badań naukowych i innowacji, domknięcie luki cyfrowej i modernizację naszej infrastruktury cyfrowej. Jednocześnie UE odgrywa wiodącą rolę w zarządzaniu ryzykami związanymi z naszą cyfrową przyszłością. Dzięki **aktowi o rynkach cyfrowych i aktowi o usługach cyfrowych** stworzyliśmy solidne fundamenty dla jednolitego rynku, który będzie sprawiedliwy, konkurencyjny, przyjazny dla konsumentów i oferujący bezpieczeństwo w środowisku cyfrowym, zwłaszcza dla dzieci.

Pomimo dotychczasowych dużych osiągnięć należy dołożyć dodatkowych starań, aby osiągnąć porozumienie w sprawie kluczowych inicjatyw, która oczekują jeszcze na rozpatrzenie, a mogą przyczynić się do postępów w agendzie cyfrowej i wzmocnienia odporności Europy. **Akt o surowcach krytycznych** umożliwi Europie zwiększenie dostaw krajowych, w tym poprzez zwiększenie zdolności w zakresie rafinacji i recyklingu, dywersyfikację importu tych kluczowych materiałów, a także zachęci nasz przemysł do lepszego zarządzania ryzykiem związanym z dostawami przy jednoczesnym utrzymaniu konkurencyjności. Przepisy te będą bazować na mocnych stronach jednolitego rynku, aby zachęcić do bardziej zrównoważonych praktyk sprzyjających gospodarce o obiegu zamkniętym, i będą ponadto umożliwiać wspólne zakupy surowców za pośrednictwem specjalnej platformy. Wielu naszych partnerów na całym świecie chce współpracować nad rozwojem lokalnego przemysłu przetwórczo-rafineryjnego, aby wzmocnić globalne łańcuchy dostaw surowców. Aby odpowiedzieć na tę potrzebę, jeszcze w tym roku zostanie zwołane pierwsze posiedzenie **nowego Klubu Surowców Krytycznych**. Przyjmijemy również **plan dotyczący materiałów zaawansowanych na rzecz wiodącej pozycji w przemyśle**, który ma być realizowany wspólnie z państwami członkowskimi w celu przyspieszenia rozwoju bezpiecznych i zrównoważonych zaawansowanych materiałów stosowanych w obiegu zamkniętym oraz upowszechnienia ich w przemyśle z korzyścią dla zielonej i cyfrowej transformacji.

Akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie pomoże europejskiemu przemysłowi w tworzeniu i wdrażaniu innowacyjnych i strategicznych technologii potrzebnych w gospodarce neutralnej emisyjnie, takich jak turbiny wiatrowe, pompy ciepła, panele słoneczne, elektrolizery, technologie jądrowe, a także składowanie CO₂. Popyt na te technologie rośnie zarówno w Europie, jak i na całym świecie, w związku z czym podejmujemy obecnie działania, aby mógł być on w większym stopniu zaspokajany przez dostawy z Europy.

Musimy również poczynić postępy w zakresie **nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku**, co pomoże utrzymać swobodny przepływ towarów, usług i osób oraz dostępność podstawowych towarów i usług w przypadku nieprzewidzianych zakłóceń, które mogą wystąpić w przyszłości.

Pakiet pomocy gospodarczej dla MŚP obejmujący **przeгляд dyrektywy w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach** i uproszczenie w postaci ustanowienia **systemu opodatkowania według siedziby głównej** ma na celu dalsze wspieranie europejskich małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią trzon naszej gospodarki.

Oczekujące na rozpatrzenie wnioski w sprawie **sztucznej inteligencji (AI)** mają decydujące znaczenie dla bezpiecznego i korzystnego stosowania tej technologii, która w ostatnich latach rozwijała się w niezwykle szybkim tempie. Mamy coraz mniej czasu na jej odpowiedzialne ukierunkowanie.

Będziemy współpracować z naszymi partnerami międzynarodowymi na rzecz wzmocnienia globalnego zarządzania AI, a jednocześnie **udostępnimy nasze superkomputery start-upom w sektorze sztucznej inteligencji**, aby ułatwić europejskie innowacje. Europejskie programy satelitarne Copernicus, EGNOS i Galileo przynoszą już niezliczone korzyści naszej gospodarce i społeczeństwu oraz odgrywają kluczową rolę w zrozumieniu zmiany klimatu, przygotowaniu się na nią i walce z nią. W ramach IRIS² stworzona zostanie ponadto infrastruktura krytyczna na potrzeby bezpiecznej łączności, mająca ważne zastosowania obronne.

Aby osiągnąć cele cyfrowej dekady Europy na 2030 r., potrzebne są duże inwestycje w sieci cyfrowe. W związku z niedawnymi konsultacjami rozpoznawczymi przygotujemy grunt pod ewentualne działania polityczno-regulacyjne w zakresie **sieci i infrastruktury cyfrowej**, w szczególności w celu wprowadzenia ułatwień dla operatorów infrastruktury transgranicznej działających na jednolitym rynku, przyspieszenia wdrażania technologii i zachęcenia do większych inwestycji kapitałowych w sieci.

Przemysł kosmiczny zyskuje na znaczeniu dla obserwacji Ziemi, nowoczesnych produktów i usług skomunikowanych, a także dla obronności i bezpieczeństwa. **Strategia kosmiczna na rzecz bezpieczeństwa i obrony**⁸ z 2023 r. ma na celu poprawę odporności infrastruktury kosmicznej UE i jej zdolności w domenie kosmicznej w interesie bezpieczeństwa i obrony oraz promowanie partnerstw na rzecz odpowiedzialnego zachowania w przestrzeni kosmicznej. W 2024 r. zaproponujemy **europejskie prawo kosmiczne**, w którym określone zostaną przepisy dotyczące np. zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej, ale także sposoby utrzymania bezpieczeństwa naszej krytycznej infrastruktury kosmicznej. Prawo kosmiczne zostanie uzupełnione **strategią w zakresie gospodarki opartej na danych satelitarnych** mającą na celu zwiększenie wykorzystania danych pozyskanych w przestrzeni kosmicznej we wszystkich sektorach gospodarki.

3.3. Gospodarka służąca ludziom

Gospodarka UE wykazała się odpornością w obliczu szeregu bezprecedensowych kryzysów. Poradziła sobie ze społeczno-gospodarczymi skutkami zarówno globalnej pandemii COVID-19, jak i rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Obecnie stoi ona jednak przed poważnymi wyzwaniami w dziedzinie konkurencyjności, którym będzie poświęcone przyszłe sprawozdanie Mario Draghiego. Proponując reformy mające na celu zapewnienie trwałego dobrobytu gospodarczego i konkurencyjności UE przy jednoczesnym zapewnieniu

⁸ JOIN(2023) 9.

pełnego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych, **wzmocniliśmy wyjątkową społeczną gospodarkę rynkową UE**.

Konieczne jest osiągnięcie porozumienia w sprawie oczekujących na rozpatrzenie wniosków mających na celu pogłębienie jednolitego rynku, który stanowi fundament trwałej konkurencyjności UE. W związku z tym wymagane są dalsze postępy w budowie **unii rynków kapitałowych** poprzez osiągnięcie porozumienia w sprawie wniosków dotyczących niewypłacalności, rozliczeń, uproszczenia dostępu przedsiębiorstw do publicznych rynków kapitałowych i zwiększenia długoterminowej zdolności inwestycyjnej zakładów ubezpieczeń, a także dalsze działania na rzecz urzeczywistnienia **unii bankowej** poprzez dokończenie przeglądu zarządzania w sytuacjach kryzysowych i systemu gwarantowania depozytów. Oprócz tego musimy uzgodnić nowe przepisy dotyczące procedur związanych z podatkiem potrącanym u źródła dochodu, wniosek dotyczący zapobiegania nadużywaniu przedsiębiorstw fasadowych do celów podatkowych oraz szereg środków mających na celu modernizację unijnego systemu podatku od wartości dodanej (VAT) i zwiększenie jego odporności na oszustwa dzięki większej cyfryzacji.

Oprócz tego wymagane są postępy w pracach nad **wnioskiem usprawniającym opodatkowanie działalności gospodarczej (BEFIT i ustalanie cen transferowych)** oraz nad kompleksową **reformą unii celnej UE**. W dziedzinie finansów cyfrowych konieczne są postępy w zakresie wniosków ustawodawczych w sprawie ulepszenia przepisów dotyczących usług płatniczych i wprowadzenia ram regulujących dostęp do danych finansowych („otwarte finanse”) oraz przyspieszenie negocjacji w sprawie wniosku ustanawiającego ramy prawne dla cyfrowego euro.

Poczyniono znaczne postępy we wdrażaniu **Europejskiego filaru praw socjalnych** w ramach planu działania i głównych celów na 2030 r. Zaproponowano przepisy mające na celu poprawę warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych oraz ramy dotyczące adekwatnych wynagrodzeń minimalnych, a w ramach Europejskiego Roku Umiejętności wdrożono szeroki zakres inicjatyw, takich jak Akademia Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa, mających na celu zaradzenie pilnemu problemowi niedoboru kwalifikacji dotyczącemu kilka sektorów, oraz ustanowiono pakt na rzecz umiejętności. Dostęp młodych ludzi do rynku pracy zostaje ułatwiony dzięki wzmocnionej gwarancji dla młodzieży i zbliżającej się inicjatywie mającej na celu aktualizację ram jakości staży. Europejska gwarancja dla dzieci pomaga zwalczać wykluczenie społeczne i zapobiegać mu poprzez zagwarantowanie dzieciom skutecznego dostępu do zestawu kluczowych usług, w tym bezpłatnej edukacji, bezpłatnej opieki zdrowotnej, zdrowego odżywiania i odpowiednich warunków mieszkaniowych. Komisja będzie dalej pomagać współprawodawcom w wypracowaniu porozumienia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W odpowiedzi na sprawozdanie w kwestiach ustawodawczych przygotowane z własnej inicjatywy przez Parlament Europejski Komisja przedstawi w 2024 r. inicjatywę na rzecz **europejskich rad zakładowych**.

Po szczycie w Val Duchesse nawiążemy współpracę z przedsiębiorstwami i związkami zawodowymi, aby **lepiej dostosować rynek pracy do przyszłych wyzwań** w obliczu głębokich zmian technologicznych, społecznych i demograficznych. Wykorzystamy zestaw narzędzi demograficznych, aby pomóc w aktywizacji całego naszego kapitału ludzkiego.

Przygotowywana inicjatywa pomoże czerpać pełne korzyści z **biotechnologii i bioprodukcji, które mają kluczowe znaczenie dla konkurencyjności** i modernizacji przemysłu UE ze względu na ich duży potencjał wzrostu i wydajność pracy.

Komisja opublikuje ponadto swoje dziewiąte sprawozdanie na temat stanu spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w UE, w którym podsumuje działania podjęte w ostatnich latach.

3.4. Silniejsza pozycja Europy na świecie

Na arenie światowej nadal obserwujemy **rosnące napięcia i wstrząsy geopolityczne**. Masowe i brutalne ataki terrorystyczne Hamasu na Izrael i jego ludność bezpośrednio zagrażają pokojowi i bezpieczeństwu w regionie oraz unaoczniają potrzebę wznowienia wysiłków na rzecz ożywienia procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie. Rosja dalej podważa fundamenty multilateralizmu i międzynarodowego porządku opartego na zasadach poprzez wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i działania na forach międzynarodowych.

Wsparcie wojskowe UE dla Ukrainy doprowadziło do powstania krytycznych luk w zapasach obronnych państw członkowskich. W odpowiedzi **pomagamy państwom członkowskim wzmocnić europejski przemysł obronny** za pomocą instrumentu wspólnych zamówień (EDIRPA)⁹ i przy pomocy Grupy Zadaniowej ds. Wspólnych Zamówień w dziedzinie Obronności. Oprócz tego udało się nam zwiększyć zdolności produkcji amunicji dzięki **rozporządzeniu w sprawie wspierania produkcji amunicji (ASAP)**¹⁰. Trzecia **wspólna deklaracja o współpracy UE-NATO**¹¹ rozszerzyła naszą współpracę na nowe obszary o krytycznym znaczeniu dla bezpieczeństwa – odporność, nowe przełomowe technologie, obronność i przestrzeń kosmiczną.

Będziemy nadal wzmocniać powiązania ze światem i budować bardziej odporne powiązania za pomocą naszej strategii **Global Gateway**¹², stosując **podejście „Drużyna Europy”**. Wdrażamy strategię sektorowe i plany działania, w tym strategię dotyczącą międzynarodowych zobowiązań energetycznych¹³, wspólny komunikat w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami¹⁴, strategię kosmiczną na rzecz bezpieczeństwa i obrony¹⁵, aktualizację strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego¹⁶, wspólny komunikat w sprawie partnerstwa z Zatoką Perską¹⁷ oraz nowy program na rzecz Ameryki Łacińskiej i Karaibów¹⁸.

Będziemy kontynuować współpracę z Bałkanami Zachodnimi, a także z Ukrainą, Mołdawią i Gruzją, z myślą o ich przyszłym przystąpieniu do Unii. Będziemy też nadal wspierać Partnerstwo Wschodnie i kraje południowego sąsiedztwa.

⁹ COM(2022) 349.

¹⁰ Rozporządzenie (UE) 2023/1525 z 20 lipca 2023 r.

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_210549.htm

¹² JOIN(2021) 30.

¹³ JOIN(2022) 23.

¹⁴ JOIN(2022) 28.

¹⁵ JOIN(2023) 9.

¹⁶ JOIN(2023) 8.

¹⁷ JOIN(2022) 13.

¹⁸ JOIN(2023)17.

Unia będzie dalej pracować nad budową partnerstw z państwami i organizacjami na całym świecie. Musimy w szczególności kontynuować wysiłki na rzecz **wzmocnienia obopólnie korzystnego partnerstwa UE i Afryki** i będziemy dalej rozwijać strategiczne podejście mające na celu pogłębienie tego partnerstwa wspólnie z Unią Afrykańską na następnym szczycie UE–UA.

Europejska strategia przemysłu obronnego zapewni dodatkowy bodziec do rozwoju zdolności obronnych państw członkowskich w oparciu o nowoczesną i odporną europejską bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego. W tym kontekście będziemy nieprzerwanie konsolidować działania, aby po 2025 r. europejska baza przemysłowa sektora obronnego była dalej wzmacniana. W 2024 r. będziemy również kontynuować wysiłki na rzecz wdrożenia **Strategicznego kompasu**¹⁹, aby zwiększyć naszą gotowość obronną i sprawić, by UE stała się silniejszym gwarantem bezpieczeństwa posiadającym większe zdolności obronne. UE będzie dalej rozwijać zestaw narzędzi służących **przeciwdziałaniu zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informacje**, aby skutecznie zapobiegać szkodliwym działaniom zagranicznych podmiotów.

Będziemy nadal bronić **demokracji, praw człowieka, praworządności** i skutecznego **multilateralizmu** oraz promować te wartości. Będziemy kontynuować wysiłki, aby chronić dzieci w konfliktach zbrojnych, w tym poprzez przedstawienie zmienionych wytycznych UE. Solidarność UE wyrażana zarówno w formie pomocy humanitarnej, jak i poprzez Unijny Mechanizm Ochrony Ludności będzie dalej przynosić rezultaty. Będziemy angażować się w konstruktywną współpracę ze wszystkimi partnerami i wspierać nieprzerwanie program reform Sekretarza Generalnego ONZ, w tym w ramach przygotowań do Szczytu Przyszłości, który odbędzie się we wrześniu 2024 r.

Jako światowy lider i podmiot wyznaczający standardy musimy przyspieszyć realizację **planu w zakresie otwartego i sprawiedliwego handlu**, ukierunkowanego na konkurencyjność, odporność i zrównoważoność. Będziemy kontynuować prace nad zacieśnieniem współpracy i stosunków handlowych z partnerami oraz stymulować globalne wysiłki na rzecz reformy Światowej Organizacji Handlu. Zmieniona strategia handlowa UE promuje otwartą, zrównoważoną i asertywną politykę, która wspiera zieloną i cyfrową transformację.

Zakończyliśmy z sukcesem negocjacje w sprawie nowych umów handlowych z Chile, Nową Zelandią i Kenią. Dążymy również do **sfinalizowania umów z Australią, Meksykiem i Mercosurem.** Komisja będzie również **kontynuować negocjacje z Indiami i Indonezją oraz orędownać za umowami o handlu cyfrowym z Singapurem i Republiką Korei.** Wzmocnieniu uległy również stosunki pomiędzy Unią a Stanami Zjednoczonymi dzięki pracom Komisji na forum Rady UE–USA ds. Handlu i Technologii. Na wzór tej Rady powołano w tym roku **Radę UE-Indie ds. Handlu i Technologii.** Jednocześnie wzmocniliśmy nasze narzędzia przeciwdziałające nieuczciwym praktykom handlowym i będziemy podejmować działania w celu zagwarantowania, aby globalna konkurencja pozostała sprawiedliwa. Komisja wszczęła zatem **dochodzenie antysubsydyjne w sprawie pojazdów elektrycznych pochodzących z Chin.**

3.5. Promowanie naszego europejskiego stylu życia

¹⁹ https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en

W odpowiedzi na pandemię COVID-19 Komisja rozpoczęła budowę fundamentów Europejskiej Unii Zdrowotnej. Jej inicjatywy obejmują wzmocnione **ramy bezpieczeństwa zdrowotnego**, w tym nowy **Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia**, a także pionierski **europejski plan walki z rakiem**, a także wnioski ustawodawcze dotyczące budowy **europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia** i reformy prawodawstwa farmaceutycznego. UE przyjęła również nową **strategię UE w dziedzinie zdrowia na świecie**²⁰, która ma ukierunkować jej działania służące wzmocnieniu opieki zdrowotnej na całym świecie.

Komisja będzie nadal wspierać prace zarówno nad legislacyjnymi, jak i operacyjnymi aspektami zarządzania migracjami. Wymagane jest, aby współprawodawcy sfinalizowali **nowy pakt o migracji i azylu**²¹ przed końcem obecnej kadencji. Jednocześnie niezbędne jest kontynuowanie działań operacyjnych, aby przyspieszyć wspólną odpowiedź UE na wyzwania związane z migracją, we współpracy z naszymi głównymi partnerami.

Komisja podjęła również działania na rzecz wzmocnienia czterech filarów strategii UE w zakresie **unii bezpieczeństwa**²²: eliminowanie podatności na zagrożenia, zwiększanie cyberbezpieczeństwa, wspieranie współpracy organów ścigania oraz wspieranie odporności na zagrożenia hybrydowe. Obejmują one inicjatywy mające na celu usuwanie z internetu treści o charakterze terrorystycznym, wzmocnienie bezpieczeństwa morskiego Unii, m.in. w kontekście odporności infrastruktury krytycznej, a także ochronę aktywów kosmicznych Unii, takich jak satelity, oraz powstrzymanie wrogich działań w przestrzeni kosmicznej.

Przyszły **akt dotyczący cyberodporności** i wniosek dotyczący **aktu w sprawie cybersolidarności** odegrają kluczową rolę we wzmacnianiu cyberbezpieczeństwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa łańcucha dostaw i wzmocnienie solidarności na szczeblu Unii, pomagając skuteczniej wykrywać zagrożenia i incydenty cyberbezpieczeństwa, a także lepiej się na nie przygotowywać i na nie odpowiadać.

Jak podkreślono w szóstym sprawozdaniu z postępu prac w zakresie unii bezpieczeństwa, potrzebne jest również porozumienie w sprawie wniosków ustawodawczych, które **zwiększą bezpieczeństwo naszych obywateli** i przyczynią się ogółem do skutecznej walki z przestępczością, przy jednoczesnym poszanowaniu naszych wspólnych podstawowych wartości. Są to m.in. wnioski dotyczące cyberodporności, unijnego kodeksu regulującego przepływ osób przez granice, zautomatyzowanej wymiany danych na potrzeby współpracy policyjnej („Prüm II”), gromadzenia i przekazywania danych pasażera przekazywanych przed podróżą, zwalczania handlu ludźmi, zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, odzyskiwania i konfiskaty mienia oraz definicji przestępstw i kar.

Plan działania w zakresie zwalczania handlu narkotykami i przestępczości zorganizowanej, w tym sojusz portów europejskich, przygotowuje grunt pod skuteczniejsze wspólne wysiłki w walce z przestępczością zorganizowaną i nielegalnym handlem narkotykami. Komisja zaproponuje również modernizację ram prawnych pod kątem **walki z przemytem migrantów**, aby zapewnić nam narzędzia prawne i operacyjne niezbędne do reagowania na nowe sposoby działania przemytników. Oprócz tego Komisja zorganizuje

²⁰ COM(2022) 675.

²¹ COM(2020)609

²² COM(2020) 605.

międzynarodową konferencję poświęconą zwalczaniu przemytu ludzi w świetle konieczności współpracy międzynarodowej i silnego światowego sojuszu w tym obszarze.

W dziedzinie szkolnictwa wyższego Komisja zaproponuje plan działania dotyczący przyszłego **Wspólnego Europejskiego Dyplomu**, który przyczyni się do utworzenia europejskiego obszaru edukacji. Plan ten uzupełnią będą zalecenia dotyczące zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym i atrakcyjnych karier akademickich.

3.6. Nowy impuls dla demokracji europejskiej

W trakcie obecnej kadencji Komisja przywiązywała szczególną wagę do **wzmocnienia i odnowienia naszej demokracji europejskiej**. Kierowała się przy tym **europejskim planem działania na rzecz demokracji**, który ma na celu wzmocnienie pozycji obywateli i budowanie odporniejszych demokracji w całej UE dzięki propagowaniu wolnych i uczciwych wyborów, wzmacnianiu wolności mediów i przeciwdziałaniu dezinformacji. **Konferencja w sprawie przyszłości Europy** stanowiła bezprecedensowy przejaw demokracji uczestniczącej i pozwoliła nam dowiedzieć się, jak obywatele z całej UE wyobrażają sobie przyszłość Unii. Za sprawą **paneli obywatelskich nowej generacji**, które pilotowaliśmy w 2023 r. w związku z trzema ważnymi inicjatywami²³ i które powrócą także w przyszłym roku, potwierdziliśmy rolę udziału obywateli jako stałego elementu procesu kształtowania polityki w UE. Szczególny nacisk położono na wymianę poglądów z młodszym pokoleniem, które odegra kluczową rolę w kształtowaniu przyszłości – jedna trzecia uczestników paneli była w wieku od 16 do 25 lat.

Zgodnie z zobowiązaniami podjętymi przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen Komisja podjęła działania następcze w związku ze **sprawozdaniami w kwestiach ustawodawczych przygotowanymi z własnej inicjatywy przez Parlament Europejski**.

Warunkiem wstępnym demokratycznego funkcjonowania UE i jej państw członkowskich jest niezależne sądownictwo i poszanowanie **praworządności**. Do spełnienia tego warunku i ochrony interesów finansowych UE przyczyniają się zarówno roczny cykl praworządności, jak i mechanizm warunkowości. Poczyniono znaczne postępy w innych obszarach mających decydujące znaczenie dla naszych demokratycznych społeczeństw. Przedstawiliśmy ważne wnioski ustawodawcze, których tematyka sięgała od **przejrzystości i uczciwości procesu wyborczego** po **wzmocnienie i ochronę praw** różnych grup społecznych oraz zagwarantowanie **wolności i niezależności dziennikarzy** w UE. Kontynuujemy prace nad **budowaniem odporności demokratycznej od wewnątrz oraz nad ochroną przed bezprawnymi naciskami zewnętrznymi**. Obecnie dysponujemy również solidnymi ramami prawnymi dla **transgranicznej współpracy sądowej**, w tym w zakresie postępowań sądowych i komunikacji cyfrowej.

Otwarte i integracyjne społeczeństwo musi gwarantować **równe prawa i ochronę** wszystkim grupom społecznym. Dlatego też Komisja przyjęła specjalne strategie dotyczące praw dziecka, równouprawnienia płci, przeciwdziałania rasizmowi, równości Romów, równości osób LGBTIQ, praw osób z niepełnosprawnościami i praw ofiar. Uzgodniona po 10 latach negocjacji **dyrektywa w sprawie kobiet w zarządach** zobowiąże przedsiębiorstwa do osiągnięcia do połowy 2026 r. jasnych celów w zakresie równowagi płci na stanowiskach dyrektorskich. W tym roku przyjęliśmy nowe przepisy dotyczące przejrzystości wynagrodzeń

²³ Marnotrawienie żywności, światy wirtualne i mobilność edukacyjna.

dla kobiet i mężczyzn, wzmacniające stosowanie zasady równości wynagrodzenia bez dyskryminacji ze względu na płeć, co stanowi ważny krok w kierunku równouprawnienia płci i zlikwidowania luki płacowej między kobietami a mężczyznami. Poprzez niedawne przystąpienie do **konwencji stambulskiej** Rady Europy z 2016 r. **o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej** UE wysłała wyraźny sygnał, że jest zdecydowana zapobiegać wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, potępiać ją i zwalczać.

Aby zapewnić odpowiednie ramy dla wyborów do Parlamentu Europejskiego, Komisja będzie starać się ułatwić osiągnięcie porozumienia w sprawie **statusu i finansowania europejskich partii politycznych** oraz **przejrzystości ukierunkowanej reklamy politycznej**. Działając wspólnie z Parlamentem Europejskim, Komisja rozpoczęła ponadto kampanię informacyjną mającą zwiększyć liczbę migrujących obywateli UE głosujących w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 r.

Jako że rozwinięte społeczeństwo obywatelskie oraz wolne i krytyczne media stanowią podstawę społeczeństwa demokratycznego, potrzebne jest porozumienie w sprawie **dyrektywy dotyczącej strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej („powództw typu SLAPP”)** oraz w sprawie **aktu o wolności mediów**.

Wzywamy również współprawodawców do osiągnięcia porozumienia co do wniosków dotyczących dyrektywy w sprawie **zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, dyrektywy o prawach ofiar, proponowanych norm dla krajowych organów ds. równości** oraz dyrektywy ustanawiającej **europejską kartę osoby z niepełnosprawnością**. W przyszłym roku przyjmujemy **zalecenie w sprawie rozwoju i wzmocnienia systemów ochrony dzieci** w państwach członkowskich oraz zapewnimy lepsze wykorzystanie istniejących narzędzi UE (prawodawstwa, środków w zakresie polityki i finansowania).

Ponieważ cyfrowa przestrzeń informacyjna wpływa w coraz większym stopniu na debatę publiczną i proces podejmowania decyzji politycznych, konieczne jest kontynuowanie prac nad **zwalczaniem dezinformacji**, aby zapewnić swobodną i uczciwą wymianę poglądów, zwłaszcza przed wyborami europejskimi.

4. Podsumowanie

W ciągu ostatnich czterech lat **Unia zademonstrowała, że nie da się jej podzielić, i okazała determinację w stawianiu czoła wyzwaniom, przed którymi stoi nasze pokolenie, dla dobra przyszłych pokoleń**. Podjęliśmy wspólne działania, opowiadając się zdecydowanie za Europą wolności, dobrobytu i pokoju. Musimy kontynuować te wysiłki i zbudować solidne fundamenty dla **wzmocnienia naszej Unii i przygotowania się na przyszłość**.

Komisja będzie pracować do ostatniego dnia swojego mandatu nad rozwiązaniem naszych wspólnych problemów. Udzielimy silnego **wsparcia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, aby ułatwić osiągnięcie porozumienia** w sprawie oczekujących ważnych wniosków, a jednocześnie przedstawimy **kilka nowych inicjatyw**, które są nadal potrzebne do **wywiązania się z naszych obietnic i przygotowania Unii na przyszłość**.

Szczegółowy wykaz prac planowanych przez Komisję na 2024 r. przedstawiono w załącznikach do niniejszego programu prac.